

Mottagare

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Lokalbehov Vuxenutbildningen**Förlag till beslut**

Informationen tas emot och ärendet återkommer för redovisning på nämnden i november.

Sammanfattning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (GVN) har gett utbildnings- och arbetslivsförvaltningen i uppdrag att ta fram ett förslag på samnyttjande av förvaltningens befintliga lokaler i norra Visby som ett alternativ till föreslagen nybyggnation för vuxenutbildningen som beslutades vid nämndens sammanträde den 8 februari (GVN 2024/52). Uppdraget har delredovisats till nämndens sammanträde den 4 juni och delredovisas fortsatt den 18 september

Parallellt med detta uppdrag har förvaltningen fått i uppdrag av barn- och utbildningsnämnden (BUN) att göra en översyn av skolorganisationen för grundskolorna i norra Visby, för att anpassa antalet utbildningsplatser utifrån den senaste elevprognosen. Översynen ska även ta hänsyn till det samlade lokalbehovet för förvaltningens samtliga verksamheter i Visby och de samordningsvinster som kan uppnås för de olika verksamheterna. Uppdraget har delredovisats till nämndens sammanträde den 5 juni och delredovisas fortsatt den 17 september. (BUN 2024/606)

Uppdragen utreds parallellt för att ge båda nämnder likvärdiga förutsättningar inför beslut. Uppdraget skulle redovisas i september enligt beslut i både BUN och GVN. Detta kommer med största sannolikhet inte ske förrän till nämndernas sammanträde i november.

Ärendebeskrivning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ger utbildnings- och arbetslivsförvaltningen i uppdrag att ta fram ett förslag på samnyttjande av befintliga lokaler i norra Visby som ett alternativ till den nybyggnation som beslutades vid nämndens sammanträde den 8 februari. Uppdraget har delredovisats vid nämndens sammanträde den 4 juni och delredovisas fortsatt den 18 september.

Parallellt med detta uppdrag har förvaltningen fått i uppdrag att göra en översyn av skolorganisationen i norra Visby för att anpassa antalet utbildningsplatser utifrån den senaste elevprognosen. Utredningen ska även ta hänsyn till det samlade lokalbehovet för förvaltningens samtliga verksamheter i

Visby och de samordningsvinster som kan uppnås för de olika verksamheterna. Uppdraget har delredovisats till barn- och utbildningsnämndens sammanträde den 5 juni delredovisa arbetet (informationen tas emot). Till BUN:s sammanträde den 17 september får nämnden förslag på olika scenarios att ta ställning till och utifrån dessa gör nämnden yrkanden på vilka scenarios de vill gå vidare med. Den 26 november beslutar BUN skolorganisation för norra Visby.

Utredningen som barn- och utbildningsnämnden föreslagit skall samordnas med det uppdrag som gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har gett utbildnings- och arbetslivsförvaltningen. Uppdragen utreds parallellt för att ge båda nämnder likvärdiga förutsättningar inför beslut.

Detta innebär att i första hand skall möjligheten för gymnasie- och vuxenutbildningen att gå mot samnyttjande av lokaler utredas i stället för att gå mot nybyggnation för 192 miljoner kronor som finns inskrivet lokalförsörjningsplan och avsatt i förvaltningens investeringsbudget. Detta är också helt i linje med det uppdrag beslut som givits förvaltningen att utveckla samnyttjandet av lokaler samt minska investeringsbudgeten i ett ekonomiskt utmanande läge och skjuta på alternativt stryka investeringsäskanden.

Nuläge

Vuxenutbildningen

Har sedan 2017 expanderat med över 200% räknat i antal elever men även i antal medarbetare. Renovering har var planerat sedan 2021 men skjutits på framtiden två gånger p.g.a. brist på evakueringslokaler. Lokaltillgången har under perioden löst sig på olika sätt bland annat genom att avdelningen Arbetsliv och etablering har fått andra lokaler samt att Modersmålsenheten har minskat. Trångboddheten avseende lokaltillgång har inneburit interna flyttar årligen för att på bästa sätt kunna nyttja tillgängliga lokaler. Det finns flera anledningar till att se över lokalbehoven. Förutom brist på ändamålsenliga lokaler och utrymmen är det även stora brister avseende tillgänglighet, säkerhet, klimat såsom ljus, ljud och luft. Många rum är inte tillräckliga i storlek, bland annat flertalet klassrum, vux-stödets lokaler, tentamenservice, café, förråd och personalytor. Dagens flex- och hybridundervisning kräver lokaler som är mer skalbara och flexibla för att hantera förändringar över tid. Många elever har behov av närundervisning i klassrummen, och kan med flex-undervisningen vara mer flexibel, och kombinera studierna med till exempel arbete.

Avdelningen har i dagsläget tillgång till tre olika byggnader på Hackspettenområdet (vid N:a Hansegatan och Gesällgatan i norra Visby) som totalt inrymmer cirka 4 400 kvm. Till detta kommer lokaler som samnyttjas med Wisbygymnasiet och 900 kvm i det som kallas "Flex-huset" (N:a Hansegatan, för utbildningar inom byggområdet).

Pågående utredningsarbete visar också att det finns behov av att utveckla samarbete inom utbildningar och samnyttjande av lokaler mellan vuxenutbildningen och Wisbygymnasiet, främst inom Visby Norr.

Wisbygymnasiet förväntas få fler elever, samtidigt som Vuxenutbildningen expanderar. Tillgången på lokaler är i dag en begränsande faktor för verksamheternas tillväxt. Antalet innevånare i åldersgruppen 16–18 år som kan söka till Wisbygymnasiet kommer att öka med 173 (8 procent) mellan år 2024 och 2028. Lokalbehovet är beroende av framtida elevers programval och vilket utbud nämnden kommer att erbjuda. Att förutse eleverna val är dock mycket svårt och det gör att det är svårt att i nuläget göra exakta bedömning av lokalbehoven för gymnasiet. Förvaltningen kan dock redan i dag se att det kommer att vara brist på lokaler för skolmåltid, idrottsundervisning, klassrum och om yrkesprogram utökas så kommer det även att vara brist på specialsalar för yrkesämnen.

Dessa delar kräver fortsatt utredning och uppföljning. Arbetet är påbörjat och översyn av önskemål och behov kommer att göras mer detaljerat efterhand och i samband med arbetet med förvaltningens lokalbehovsplan under hösten-24.

Samtidigt skall det parallellt göras en översyn av hur förvaltningens befintliga lokaler schemaläggs och nyttjas för att kartlägga möjligheter till att samnyttja lokaler än mer mellan och inom nämnderna.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningens (UAF) bedömning är den att kommande lagändring¹, där en utökning av det tillgängliga utbudet är huvudsyftet, kommer att ha stor påverkan på ansvarig nämnds och förvaltnings lokalbehov och i förlängningen ekonomin. Det är rimligt att anta att behovet av att utöka vissa yrkesutbildningar kommer att öka och det bedöms då påverka utbildningsutbud och lokaler inom Visby norr, för både Wisbygymnasiet och vuxenutbildningen. I dag finns inte den flexibiliteten och möjligheten eftersom nuvarande lokal- och marktillgång sätter begränsningen.

Förskola och grundskolan

Den senaste befolkningsprognosen för åren 2024–2033 visar att elevtalen minskar kraftigt i det åldersspannet som berör förskolan och grundskolan på Gotland. Elevminskningen kommer att vara störst på norra Gotland och i norra Visby.

Jämfört med innevarande budgetår så beräknas Gotland norr minska med 174 elever. Visby norr minskar med 588 elever, ett tapp på 25 % och i kronor omräknat handlar det om ett tapp på 39 miljoner kronor. I norra Visby finns Polhemskolan (F-6), Tjelvarskolan (F-6), Norrbackaskolan (F-6), S:t Hansskolan (F-6) samt Solbergaskolan (7–9). Alléskolan som blir klar för inflyttning till läsåret 2024/2025 har omväxlande tillhört norra och södra Visby genom åren.

Det ekonomiska läget för Barn- och utbildningsnämnden (BUN) är allvarligt och kraftfulla åtgärder måste genomföras. Strukturella åtgärder är en möjlig åtgärd. BUN har tidigare mot bakgrund av den stora översynen av Framtidens förskola och grundskola (BUN 2019:1091) gett beskedet om att skolstrukturen på landsbygden ska hållas intakt. Därför görs nu en översyn av

¹ Regional planering och dimensionering av gymnasial utbildning - Skolverket

Bo Eriksson
Avdelningschef stöd och utveckling

skolorganisationen i Visby med fokus på norra Visby skolområde där olika scenarios kommer att föreslås för nämnden att besluta om. Utöver detta finns ett regionövergripande uppdrag utifrån lokalförsörjningsplan att visa på möjligheter till samlokalisering och samnyttjande av lokaler. Ta strategiska beslut om inriktning på framtida investeringar och se möjligheter till samordningsvinster för att nå kostnadseffektivitet.

Bedömning

Förvaltningen ser stora fördelar med att ha en samlad vuxenutbildning med samtliga skolformsdelar för att effektivt kunna nyttja stöd och administration. I dag är arbetsinriktningen den att vuxenutbildningen blir kvar med huvuddelen av sin verksamhet i N.a Visby och parallellt med pågående utredning kan växa successivt i befintliga lokaler. För att möjliggöra för vuxenutbildningen att successivt växa så har förvaltningen gjort följande i väntan på att utredningen slutförs och beslut tas i BUN.

- Modersmålsenheten flyttar från Hackspettens område till Solbergaskolan under juli/aug 2024. Innebär att vuxenutbildningen får tillgång till ytterligare lektionssalar och mötesrum (ca 250 kvm) inom området under ht24.
 - Tillgången till ytterligare lokaler är dock något fördröjd på grund av vattenskada vid Norrbackaskolan under juni-24, i lokaler som anpassad skola nyttjar. I väntan på torktider och ombyggnation har anpassad skola evakuerats till lokaler inom Hackspettens område
- Förvaltningen förbereder flytt av Barn- och elevhälsan (BEH) från Hackspetten-området under slutet av ht 2024. Lokalerna ligger i en av byggnaderna som vuxenutbildningen nyttjar i dag och innebär att ca 370 kvm kan överlätas till vuxenutbildningen när flytt av är genomförd.

De beslut som tas av BUN utifrån utredningen av skolorganisationen i norra Visby kommer ha stor betydelse för vilka lokaler vuxenutbildningen kan nyttja och växa i framöver. Detta innebär att ett slutgiltigt förslag på samnyttjande av befintliga lokaler i norra Visby som ett alternativ till föreslagen nybyggnation för vuxenutbildningen inte kan ges innan BUN tagit beslut i ärendet i november 2024

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteskrivelse, 2024-06-17

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen

Torsten Flemming
Utbildningsdirektör